

BỘ CÔNG THƯƠNG
TRUNG TÂM THÔNG TIN CÔNG NGHIỆP VÀ THƯƠNG MẠI

BÀI VIẾT

**“PHÂN TÍCH TÌNH HÌNH CUNG CẦU VÀ DỰ BÁO MẶT HÀNG QUẢ DƯA
HẤU, THÁNG 9 VÀ 9 THÁNG NĂM 2024”**

(Thực hiện nhiệm vụ “Cung cấp thông tin phân tích và dự báo thị trường nhằm thúc đẩy và nâng cao hiệu quả kinh doanh, tiêu thụ nông sản trong nước” năm 2024)

PHÂN TÍCH TÌNH HÌNH CUNG CẦU VÀ DỰ BÁO MẶT HÀNG QUẢ DƯA HẦU

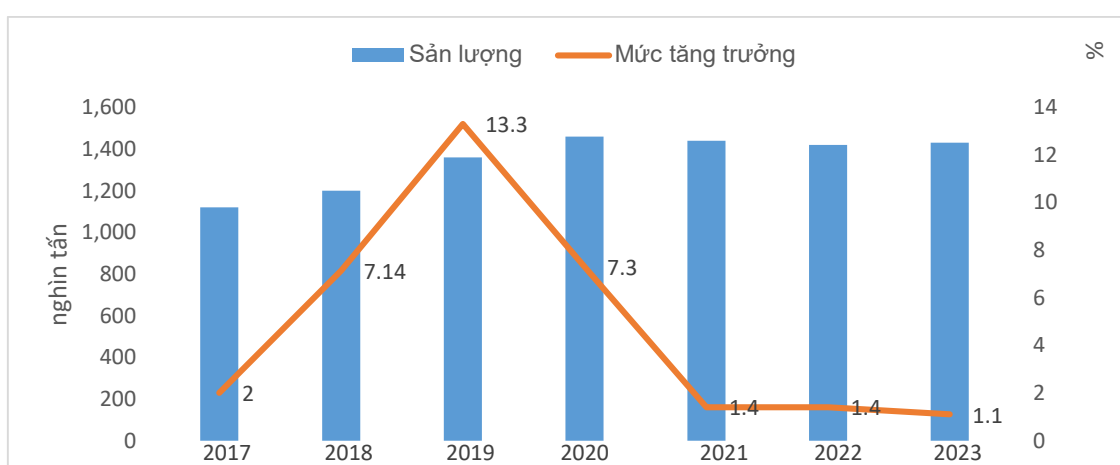
(Tháng 9 và 9 tháng năm 2024)

I. NGUỒN CUNG

1. Tình hình sản xuất

Năm 2023, sản lượng dưa hấu cả nước nhích tăng trở lại đạt khoảng 1,43 triệu tấn, tăng 1,1% so với năm 2022 do vụ thu hoạch tại các vùng trồng dưa hấu chính đều thuận lợi.

Biểu đồ 1: Sản lượng quả dưa hấu của Việt Nam và mức tăng trưởng theo năm

Nguồn: VITIC tổng hợp

Bước sang những tháng đầu năm 2024, sản lượng dưa hấu vào vụ thu hoạch dịp Tết Nguyên Đán tại một số vùng trồng chính như Quảng Nam, Bình Định, Gia Lai, Đắk Lắk đạt mức tăng khả quan.

Vụ Đông Xuân năm 2024, toàn tỉnh Quảng Nam gieo trồng khoảng 470 ha dưa hấu. Trong đó, riêng huyện Phú Ninh có diện tích trồng lớn nhất khoảng gần 400 ha. Sản lượng dưa hấu trên địa bàn huyện Phú Ninh ước đạt 13.430 tấn (tăng 3.848 tấn, tương đương 40% so với cùng kỳ năm 2023), năng suất bình quân 33,91 tấn/ha.

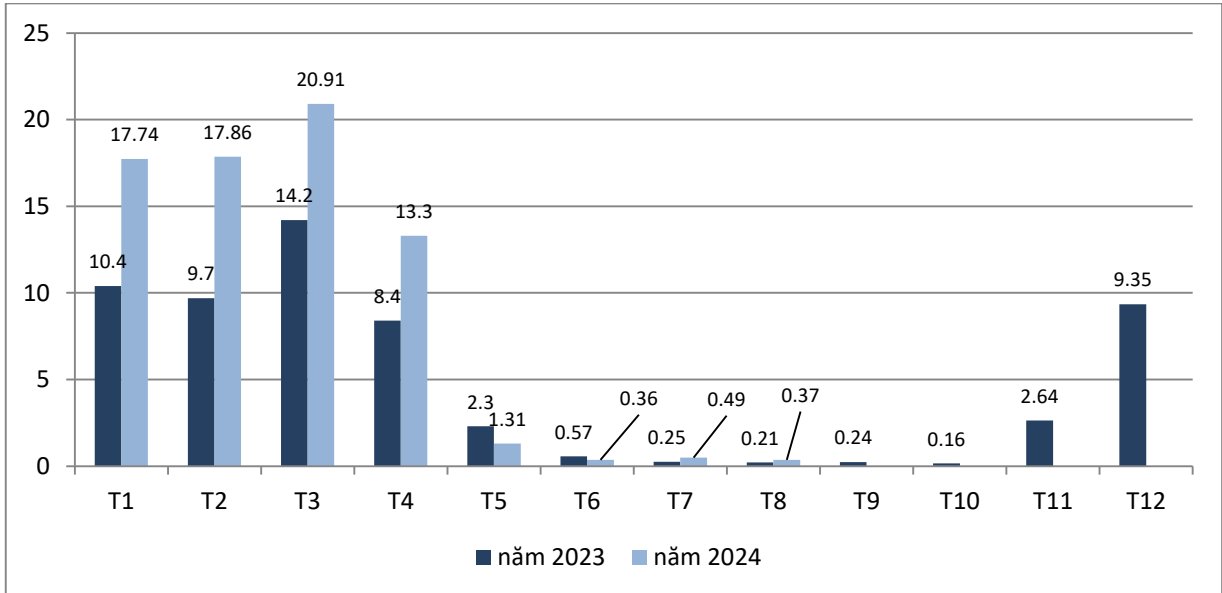
II. TÌNH HÌNH XUẤT KHẨU

Theo số liệu của Tổng cục Hải quan, trong tháng 8/2024 kim ngạch xuất khẩu quả dưa hấu đạt 377,6 nghìn USD, giảm 23,3% so với tháng 7 trước đó. Tính chung 8 tháng năm 2024 kim ngạch xuất khẩu dưa hấu đạt 72,3 triệu USD, tăng mạnh 57,3% so với cùng kỳ năm 2023. Nguyên nhân là do kim ngạch xuất khẩu mặt hàng dưa hấu sang thị trường lớn nhất là Trung Quốc tăng mạnh khi nhu cầu tiêu thụ tăng cao.

Trong đó, kim ngạch xuất khẩu dưa hấu tăng mạnh trong 4 tháng đầu năm 2024. Tuy nhiên, kim ngạch xuất khẩu lại quay đầu giảm từ tháng 5 đến tháng 8/2024 do yếu tố mùa vụ.

Biểu đồ 2: Kim ngạch xuất khẩu quả dưa hấu của Việt Nam

ĐVT: Triệu USD

Nguồn: Tổng cục Hải quan

- Thị trường xuất khẩu

Về thị trường, sự tăng trưởng kim ngạch xuất khẩu dưa hấu chủ yếu đến từ Trung Quốc, thị trường chiếm hơn 97% kim ngạch dưa hấu xuất khẩu của Việt Nam. Trong 8 tháng năm 2024, kim ngạch xuất khẩu dưa hấu sang Trung Quốc đạt 69,1 triệu USD, tăng 58,6% so với cùng kỳ năm 2023.

Ngoài ra, UAE cũng là một thị trường đáng chú ý cho sản phẩm dưa hấu tươi. Trong 8 tháng năm 2024, kim ngạch xuất khẩu sang thị trường này đạt 1,9 triệu USD, tăng 37,6% so với cùng kì năm 2023.

Một số thị trường châu Á khác cũng đạt mức tăng khá như Hàn Quốc tăng 156,6%; Singapore tăng 109,3%; Hồng Kong tăng 213%.

Một số thị trường xuất khẩu mới như Malaysia, Anh, Cộng hòa Séc, New Zealand.

Bảng 1: Kim ngạch xuất khẩu quả dưa hấu của Việt Nam phân theo thị trường

Thị trường	8T/2024 (USD)	So với 8T/2023 (%)
<i>Tổng</i>	<i>72.380.544</i>	<i>57.38</i>
Trung Quốc	69.130.259	57.04
UAE	1.958.637	37.67
Hàn Quốc	889.721	156.62
Malaysia	163.798	-
Singapore	98.460	109.34
Anh	29.277	-
Hồng Kông	24.166	213.56
Cộng Hoà Séc	19.621	-
Qata	16.628	4.44
Ba Lan	12.240	-17.41
Baren	11.133	8.45
Nhật Bản	6.265	13.46
Ả Rập Xê Út	4.802	-8.08
New Zealand	3.760	-
Canada	3.674	-93.99
Tây Ban Nha	3.480	150.32
Nga	1.751	-
Li Băng	1.250	-
Pháp	885	-
Mỹ	736	-

Nguồn: VITIC tính toán theo số liệu của TCHQ

- Giá xuất khẩu

Giá xuất khẩu dưa hấu sang Trung Quốc trung bình trong 8 tháng năm 2024 đạt 0,19 USD/kg, giảm 5% so với mức giá 0,2 USD/kg của cùng kỳ năm 2023.

Tuy nhiên, giá dưa hấu xuất khẩu của Việt Nam sang Trung Quốc lại thấp hơn nhiều so với giá xuất khẩu sang một số thị trường khác như UAE (1,1 USD/kg); Hàn Quốc (2,2 USD/kg); Canada (0,7 USD/kg).

- Chính sách mới

Ngày 16/4/2024, Cục Bảo vệ thực vật đã có văn bản số 870/BVTV-HTQT gửi các Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn các tỉnh; Các tổ chức, cá nhân đóng gói, xử lý kiểm dịch thực vật và xuất khẩu; Các Hiệp hội ngành hàng; Các đơn vị kiểm dịch thực vật về thực hiện Nghị định thư yêu cầu kiểm dịch thực vật đối với xuất khẩu dưa hấu từ Việt Nam sang Trung Quốc. Nghị định thư này sẽ chính thức có hiệu lực kể từ ngày 12/6/2024.

Theo đó, tất cả các vùng trồng, các cơ sở đóng gói dưa hấu tươi xuất khẩu sang Trung Quốc phải được đăng ký và được cả Bộ Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn Việt Nam và Tổng cục Hải quan Trung Quốc cấp mã.

Vườn trồng phải áp dụng thực hành nông nghiệp tốt (GAP) và phải đảm bảo giám sát vườn trồng, giám sát quy trình đóng gói.

Cơ sở đóng gói phải xây dựng được hệ thống truy xuất nguồn gốc để đảm bảo quả dưa hấu tươi xuất sang Trung Quốc có thể truy xuất được đến vùng trồng đã được cấp mã số.

Các lô hàng dưa hấu của Việt Nam được xuất khẩu qua tất cả các cửa khẩu đã được Tổng cục Hải quan Trung Quốc cấp phép nhập khẩu trái cây tươi.

Việc ký kết Nghị định thư giữa Việt Nam- Trung Quốc đối với mặt hàng dưa hấu sẽ tạo điều kiện thông quan nhanh chóng tạo thuận lợi từ phía hải quan Trung Quốc, góp phần giảm ùn tắc ở cửa khẩu. Việc ký được nghị định thư giúp hàng hóa được thông quan nhanh hơn nhưng khó đẩy được kim ngạch tăng đột biến như nhiều mặt hàng trái cây khác.

Mặt khác, xuất khẩu dưa hấu chính ngạch, sản phẩm dưa hấu sẽ được tiêu chuẩn hóa, thúc đẩy sản xuất ở quy mô hàng hóa. Về lâu dài sẽ tạo sự liên kết chặt chẽ hơn giữa người trồng dưa hấu với nhau, giữa người trồng dưa hấu và nhà đóng gói, doanh nghiệp xuất khẩu, thúc đẩy sản xuất nông nghiệp hàng hóa theo quy chuẩn.

- Một số điểm mới cần lưu ý đối với doanh nghiệp xuất khẩu dưa hấu sang thị trường Trung Quốc

Doanh nghiệp (DN) cần căn cứ kiểm tra, kiểm dịch; tên hàng hóa được phép nhập khẩu (NK); nguồn gốc được phép; vườn cây ăn quả và nhà máy đóng gói được phê duyệt; danh sách dịch hại kiểm dịch cần quan tâm ở Trung Quốc; quản lý trước khi xuất khẩu (XK); kiểm tra nhập cảnh, cách ly và xử lý không đủ tiêu chuẩn.

Liên quan đến quản lý trước khi XK, khuyến nghị các DN cần lưu ý đến 5 bước gồm: Quản lý vườn cây ăn trái; nhà máy đóng gói; yêu cầu về bao bì; kiểm tra và kiểm dịch trước khi XK; yêu cầu về giấy chứng nhận kiểm dịch thực vật.

Theo đó, DN, thương nhân cần lưu ý tới việc quản lý vườn cây ăn quả XK sang Trung Quốc phải thiết lập hệ thống quản lý chất lượng và truy xuất nguồn gốc hoàn chỉnh dưới sự giám sát của cơ quan quản lý phía Việt Nam.

Các nhà máy đóng gói dưa hấu XK sang Trung Quốc nên thiết lập hệ thống truy xuất nguồn gốc để đảm bảo dưa hấu XK sang Trung Quốc có thể truy nguyên được từ vườn cây đã đăng ký, ghi ngày chế biến và đóng gói, tên vườn cây xuất xứ hoặc số đăng ký, số lượng, ngày XK, số lượng XK, quốc gia đến, số container và các thông tin khác, tuân thủ các yêu cầu kiểm dịch thực vật có liên quan của Trung Quốc.

Trước khi XK, DN, thương nhân, cơ quan quản lý phía Việt Nam cần tiến hành kiểm tra lấy mẫu từng lô dưa hấu XK sang Trung Quốc với tỷ lệ 2% cho mỗi lô hàng. Nếu không có vấn đề kiểm dịch thực vật nào xảy ra trong vòng một năm, tỷ lệ lấy mẫu sẽ giảm xuống 1%. Nếu phát hiện sinh vật sống, lá hoặc đất của loài gây hại kiểm dịch đối với Trung Quốc, toàn bộ lô hàng sẽ không được XK sang Trung Quốc và việc XK dưa hấu sang Trung Quốc từ các vườn cây ăn trái và nhà máy đóng gói có liên quan sẽ bị đình chỉ tùy theo tình hình còn lại của mùa XK. Theo đó, DN, thương nhân, cơ quan quản lý phía Việt Nam phải tìm hiểu nguyên nhân và có biện pháp cải thiện. Đồng thời, hồ sơ các vụ bắt giữ được lưu giữ và cung cấp cho phía Trung Quốc khi có yêu cầu.

Về giấy chứng nhận kiểm dịch thực vật. Đối với những trường hợp vượt qua kiểm dịch, cơ quan quản lý phía Việt Nam sẽ cấp giấy chứng nhận kiểm dịch thực vật theo Tiêu chuẩn quốc tế về các biện pháp kiểm dịch thực vật số 12 (ISPM 12), ghi rõ tên hoặc số đăng ký của vườn cây ăn quả và nhà đóng gói. Đồng thời ghi rõ trong tuyên bố bổ sung: “Lô hàng này tuân thủ các yêu cầu quy định trong Nghị định

thư về yêu cầu kiểm dịch thực vật đối với dưa hấu tươi XK từ Việt Nam sang Trung Quốc và không có dịch hại kiểm dịch mà Trung Quốc quan tâm”.

Đối với kiểm tra nhập cảnh, cách ly và xử lý không đủ tiêu chuẩn, DN cần lưu ý khi dưa hấu XK sang đến cảng nhập cảnh Trung Quốc, Hải quan Trung Quốc sẽ thực hiện kiểm tra, kiểm dịch theo các yêu cầu cụ thể.

Ngoài đáp ứng các quy định điều kiện của phía Trung Quốc, nhằm tiếp tục tạo thuận lợi cho các hoạt động XNK, nâng cao sản lượng thông quan hàng hóa XNK tại các cửa khẩu, khuyến nghị cộng đồng DN XNK chủ động thích ứng, tuân thủ điều kiện, yêu cầu về thủ tục XK hàng nông sản, nhất là các quy định về vệ sinh an toàn thực phẩm, khai báo mã số vùng trồng, cơ sở đóng gói nông sản của phía cơ quan chức năng Trung Quốc.

III. DIỄN BIẾN GIÁ

Tính đến tháng 9/2024, giá dưa hấu trong nước biến động không đồng nhất giữa các vùng miền và có sự chênh lệch giữa các tỉnh. Nhìn chung mức giá dưa hấu cao hơn so với năm ngoái.

Cụ thể, giá bán buôn mặt hàng dưa hấu tại chợ đầu mối Thủ Đức, Tp Hồ Chí Minh ổn định ở mức 10.000 đ/kg, tăng so với mức 8.000 đ/kg hồi cuối năm 2023.

Tại Cao Lãnh, Đồng Tháp giá dưa hấu bán buôn tại mức 12.000 đ/kg. Tại các chợ lẻ dân sinh, dưa hấu bán ra có giá từ 14.000-16.000 đ/kg.

Tại Bình Định, trong tháng 8/2024, dưa hấu bắt đầu cho thu hoạch vụ hè thu, nhờ thời tiết thuận lợi, năng suất cây dưa hấu tăng đáng kể so với cùng kỳ năm trước. Sản lượng thu hoạch dự kiến tăng so với năm 2023 nhưng giá thu mua dưa hấu lại tăng từ 2.000 đ/kg so với vụ đông xuân, dao động từ 6.000 – 8.000 đ/kg.

IV. DỰ BÁO, KIẾN NGHỊ, ĐỀ XUẤT

Dự báo, xuất khẩu quả dưa hấu của Việt Nam sang Trung Quốc sẽ tăng trưởng khả quan trong những tháng cuối năm nhờ nguồn cung nội địa dồi dào, nhu cầu thị trường tiêu thụ tăng cao. Thị trường Trung Quốc ngày càng trở nên khát khe hơn, các hàng rào kỹ thuật cũng đang được dựng lên chủ yếu để người dân của họ mua được sản phẩm chất lượng tốt và an toàn thực phẩm. Chính vì vậy, để duy trì và nâng tầm xuất khẩu vào thị trường này, nhà sản xuất và doanh nghiệp cần liên kết chặt chẽ, đáp ứng các yêu cầu về truy xuất nguồn gốc, bao bì, nhãn mác và các yêu cầu kỹ thuật trong tất cả các khâu của chuỗi cung ứng.

Không riêng thị trường Trung Quốc, Mỹ cũng là thị trường tiềm năng lớn của mặt hàng quả dưa hấu Việt Nam khi kim ngạch nhập khẩu dưa hấu của thị trường này luôn dẫn đầu trên thế giới. Tuy nhiên, để đưa sản phẩm vào Mỹ, cần ứng dụng công nghệ mới giúp kéo dài thời gian bảo quản trái cây.

Tháng 8/2024, Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn Việt Nam và Bộ Nông nghiệp Hoa Kỳ đã thảo luận về việc tạo thuận lợi cho việc tiếp cận thị trường cho trái cây Việt Nam, tăng cường hợp tác song phương trong bảo vệ thực vật và thúc đẩy các hoạt động nông nghiệp bền vững và các nỗ lực giảm phát thải. Diễn biến này đánh dấu bước tiến đáng chú ý trong hợp tác nông nghiệp giữa Việt Nam và Hoa Kỳ, trong đó nhấn mạnh đến kiểm dịch thực vật và xuất khẩu hàng hóa nông sản.

MỤC LỤC

I. NGUỒN CUNG.....	2
1. Tình hình sản xuất.....	2
II. TÌNH HÌNH XUẤT KHẨU	2
III. DIỄN BIẾN GIÁ.....	7
IV. DỰ BÁO, KIẾN NGHỊ, ĐỀ XUẤT	7
DANH MỤC BIỂU ĐỒ	9

DANH MỤC BIỂU ĐỒ

Biểu đồ 1: Sản lượng quả dưa hấu của Việt Nam và mức tăng trưởng theo năm.....	2
Biểu đồ 2: Kim ngạch xuất khẩu quả dưa hấu của Việt Nam	3

DANH MỤC BẢNG

Bảng 1: Kim ngạch xuất khẩu quả dưa hấu của Việt Nam phân theo thị trường.....	4
--	---